Тематика семінарських занять
з дисципліни «Філософія науки та професійна етика»

Семінар 1

Наука і суспільство

1. Форми суспільної свідомості
2. Місце науки в формуванні соціокультурного простору : історичний аспект
3. Наука як соціальний інститут: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення

Література:

1. Гайденко П.П. Эволюция понятия науки. М.: Наука, 1987.
2. Добронравова І.С. , Сидоренко Л.І., Петрущенков С.П., Шашкова Л.О. Філософія науки / Навчальний посібник.– К: Знання України, 2002
3. Современная философия науки: знание, рациональность, ценности в трудах мыслителей Запада: Учебная хрестоматия. М., 1999.
4.

Семінар 2

Наукова раціональність її характеристика та різновиди

1. Поняття наукової раціональності
2. Ціле-раціональність та її різновиди
3. Ціннісна раціональність та її різновиди
4. Образ та ознаки класичної науки

Література:

1. Автономова Н. С. Рассудок, разум, рациональность. М., 1988;
2. Афанасьев Ю.Н., Воронков Ю.С., Кувшинов С.В. История науки и техники: Гайденко П.П. Эволюция понятия науки (XVII-XVIII вв.): Формирование научных программ нового времени. М., 1987. С. 240-301.
3. Касавин И. Т., Сокулер, Рациональность в познании и практике. Крит. очерк. М., 1989;
4. Кохановський В. П.І ін Основи філософії і науки: Навчальний посібник для аспірантів. - Ростов на Дону: Фенікс, 2005.
5. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учебное пособие для высших учебных заведений. М.,1995.

Семінар 3

Античний прообраз науки

1. Піфагорейський союз як прообраз наукової школи
2. Апорії Зенона як підґрунтя критичного мислення
3. Закони логіки Аристотеля як основа теоретичного доведення.

Література:

1. Гайденко П. П. История греческой философии в её связи с наукой. — М.: Книжный дом «Либроком», 2009.

2. Зайцев А. И. Культурный переворот в Древней Греции VIII-V вв. до н.э. — СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2000.
3. Рожанский И. Д. Две научных революции в Древней Греции // Некоторые проблемы античной науки (ред. А.И. Зайцев, Б.И. Козлов). — Л., 1989. — Р. 5-16.
4. Чайковский Ю. В. Лекции о доплатоновом знании. — М.: КМК, 2012.
5. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней философии. Учебное пособие для студентов и аспирантов философских факультетов и отделений университетов. — М.: Высшая школа, 1981.
6. Вернан Ж.-П. Происхождение древнегреческой мысли. — М.: Прогресс, 1988.

Семінар 4

Середньовічна парадигма науки

1. Характеристика та особливості алхімії, астрології, ятрохімії, натуральної магії. Їх значення для подальшого формування науки в Західній Європі.
2. Концепція тривіуму і квадривіуму у університетській освіті.
3. Становлення університетської освіти та науки в Україні.

Рекомендована література:

1. Бицилли П. Элементы средневековой культуры.– СПб.: МИФРИЛ, 1995.
2. Волинка Г.І. Філософія стародавності і середньовіччя в освітянському контексті. – К.: Вища освіта, 2005.
3. Гайденко В.П., Смирнов Г.А. Западноевропейская наука в средние века: Общие принципы и учение о движении. — М.: Наука, 1989.
4. Добиаш-Рождественская О.А. Культура западноевропейского средневековья. – М.: Наука, 1987.
5. Жильсон Э. История христианской философии в средние века. // VERBUM вып.2. – СПб.: Центр изучения средневековой культуры, 2000. – С.134-157.
6. Качановский В. В. История культуры Западной Европы: Учеб. пособие. – Мн.: ИП Экоперспектива, 1998.
7. Конзьолка Вл. Історія середньовічної філософії. – Львів: СВІТ, 2001.
8. Ле Гофф, Жак Цивілізація середньовічного Заходу. – М.: "Прогрес"; Прогрес - Академія, 1992.
9. Ортега-и-Гассет Х. Миссия университета. – М.: Гос. Ун. Высшая школа экономики, 2010.
10. Рабинович В.Л. Алхимия как феномен средневековой культу¬ры. М., 1979.

11. Соколов В.В. Средневековая философия. – М.:Эдиториал, - 2001.
12. Татаркевич В. Історія філософії. Антична і середньовічна філософія. – М.: Юрайт, 2000.
13. Хейзенга Й. Осень средневековья. – М.:Наука, 1988.
14. Чанышев А.Н. Курс лекций по древней и средневековой философии. – М.: Высшая школа, 1991.
15. Эйкен Г. История и система средневекового миросозерцания. СПб.:Либроком, 2015.
16. Ястребіцкая А.Л. Західна Європа XI - XIII століть. – М.: Мистецтво, 1978.

Семінар 5

Доба Модерну та формування класичної науки

1. Ренесансний неоплатонізм як прототип ціліної наука. Погляди ніколи Кузанського?
2. Формування наукової картини світу в добу Модерну?
3. Емпіризм та раціоналізм 17 століття?
4. Формування та сутність методів дедукції та індукції?
5. Наукова революція XVI - XVII ст. становлення класичної науки

Література:

1. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учебное пособие для высших учебных заведений. М.,1995.
2. Афанасьев Ю.Н., Воронков Ю.С., Кувшинов С.В. История науки и техники: Конспект лекций. М., 1999. С. 173-193.
3. Гайденко П.П. Эволюция понятия науки (XVII-XVIII вв.): Формирование научных программ нового времени. М., 1987. С. 240-301.
4. Демидов А. Б. Философия и методология науки: Курс лекций. — Витебск: Издательство УО «ВГУ им. П. М. Машерова», 2006. — 94 с. http://www.ihtik.ru
5. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І., Петрущенков С.П., Шашкова Л.О. Філософія науки.: навчальний посібник – К., 2002. – http://www.philsci.univ.kiev.ua
6. Косарева Л.М. Социокультурный генезис науки нового времени: Философ-ский аспект проблемы. М., 1989. С. 38-62, 81-112.
7. Кохановский В. П. Философия и методология науки: Учебник для высших учебных заведений. — Ростов н/Д., 1999.
8. Кохановский В.П., Золотухина Е.В., Лешкевич Т.Г., Фатхи Т.Б. Философия для аспи-рантов: Учебное пособие. Изд. 2-е. Ростов н / Д., 2003.
9. Лейзер Д. Создавая картину Вселенной. М., 1988. С. 111-168.
10. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и новации: Учебное пособие для вузов. М., 2001.

11. Никифоров А.Л. Философия науки: история и методология. М., 1998.
12. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання: навчальний посібник // Кременчук : Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2011. − 103 с. http://ifreestore.net/5305/
13. Тарнас Р. История западного мышления. М., 1995. С. 208-444.
14. Философия и методология науки: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Под ред. В.И.Купцова.М.,1996.

Семінар 5

Філософське розуміння поняття техніки

1. Універсальне визначення техніки та історія її розвитку в європейській культурі
2. Характерні ознаки техніки
3. Технократичне суспільство та епоха діджиталізації: проблеми та перспективи

Література:

1. Кохановський В.П., Золотухина Є.В., Лешкевич Т.Г., Фатхи Т.Б. Философия для аспирантов: Навчальний посібник. Вид. 2-е - Ростов н / Д: «Фенікс», 2007.
2. Стёпин В.С. Философия науки. Учебник для аспирантов. – М.: Гардаріки, 2008.
3. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учебное пособие для высших учебных заведений. М.,1995.
4. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и новации. – М.: ПРІОР, 2010
5. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. – М., 2009.
6. Алексєєв П.В., Паніин О.В. Философия.. М., 2007
7. Структура розвитку науки. З Бостонських досліджень з філософії науки. –М., 1978. С. 170-190.
8. Кохановский В. П.Философия и методология науки. Учебник для высших учебных заведений – М., 1999.

Семінар 6

.Класична, некласична та постнекласична парадигма науки

1. Соціальні та теоретичні підстави формування некласичної науки
2. Основані характеристики некласичної науки.
3. Онотологічні ознаки некласичної науки.
4. Гносеологічні ознаки некласичної науки.
5. Методологічні ознаки некласичної науки.
6. Соціальні ознаки некласичної науки
7.

Література:

9. Кохановський В.П., Золотухина Є.В., Лешкевич Т.Г., Фатхи Т.Б. Философия для аспирантов: Навчальний посібник. Вид. 2-е - Ростов н / Д: «Фенікс», 2007.
10. Стёпин В.С. Философия науки. Учебник для аспирантов. – М.: Гардаріки, 2008.
11. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учебное пособие для высших учебных заведений. М.,1995.
12. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и новации. – М.: ПРІОР, 2010
13. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. – М., 2009.
14. Алексєєв П.В., Паніин О.В. Философия.. М., 2007
15. Структура розвитку науки. З Бостонських досліджень з філософії науки. –М., 1978. С. 170-190.
16. Кохановский В. П.Философия и методология науки. Учебник для высших учебных заведений – М., 1999.

Семінар 8

Наука постнекласичного періоду

1. Виникнення постнекласичної науки
2. Філософські передтечі постнекласичності
3. Синергетика. Філософія и методологія
4. Основні характеристики сучасної постнекласичної науки

Література:

1. Кохановський В.П., Золотухина Є.В., Лешкевич Т.Г., Фатхи Т.Б. Философия для аспирантов: Навчальний посібник. Вид. 2-е - Ростов н / Д: «Фенікс», 2007.
2. Стёпин В.С. Философия науки. Учебник для аспирантов. – М.: Гардаріки, 2008.
3. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники: Учебное пособие для высших учебных заведений. М.,1995.
4. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и новации. – М.: ПРІОР, 2010
5. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. – М., 2009.
6. Алексєєв П.В., Паніин О.В. Философия.. М., 2007
7. Структура розвитку науки. З Бостонських досліджень з філософії науки. –М., 1978. С. 170-190.
8. Кохановский В. П.Философия и методология науки. Учебник для высших учебных заведений – М., 1999.

Семінар 9

Етична свідомість сучасного науковця

1. Специфіка наукової деонтології
2. Наукова доброчесність
3. Етичні особливості науки в епоху діджиталізації
4. Основи наукового етикету
5.

Література:

1. Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс] / Західний наук. центр Нац. акад. наук України та Міністерства освіти і науки України – Режим доступу: http://znc.com.ua/ukr/news/2009/20090123ethic.php
2. Кодекс честі науковця, або етичні норми та добрі манери у науці / пер. з польс.; Етичний комітет Польської акад. наук. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2003.
3. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page
4. Про наукову і науково-технічну діяльність[Електронний ресурс]: Закон України від 13.12.1991 № 1977-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/page
5. Про наукову і науково-технічну експертизу [Електронний ресурс]: Закон України від 13.12.1991 № 1977-XII: Закон України від 10.02.1995 № 51/95-ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80
6. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки [Електронний ресурс]: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14 8. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій [Електронний ресурс]: Закон України від 14.09.2006 № 143-V / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/143-16
7. Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів 10 10 України від 01.03.1999 № 309. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/309-99-%D0%BF Этос науки / [РАН. Ин-т философии] ; [Ин-т истории естествознания и техники] ; [отв. ред. Л. П. Киященко и Е. З. Мирская]. – М. : Academia, 2008. – 544 с.
8. Яскевич Я. С. Методология и этика в современной науке: поиск открытой рациональности : учеб.-метод. пособие / Я. С. Яскевич. – Минск : БГЭУ, 2007. – 186 с. № 1059. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1169-11